

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ З
ПІСЛЯДИПЛОМНОЮ ПІДГОТОВКОЮ

Навчальний посібник з дисципліни
«Організація та економіка фармації»

***Розділ 1. Базові принципи організації роботи
аптечних закладів***

для здобувачів 4 курсу заочної форми навчання за
спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація»,
освітньої кваліфікації «Магістр фармації»

УДК 615.12:658:339.(075.8)

Автори:

Оксана БЄЛЯЄВА, Ліана УНГУРЯН,
Ірина ЯЩУК, Майя ОБРАЗЕНКО,
Ірина ПЄТКОВА

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з фармацевтичних дисциплін ОНМедУ (протокол № 1 від 29.08.2025 р.)

Базові принципи організації роботи аптечних закладів Ч.1: Навчальний посібник для студентів заочної форми навчання / О.І. Беляєва, Л.М. Унгурян, І.С. Ящук, М.С. Образенко, І.Б. Петкова. – Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2025. - 51 с. - Мова укр.

Навчальний посібник розроблено відповідно до програми обов'язкової навчальної дисципліни «Організація та економіка фармації», а також з урахуванням положень освітньо-професійної програми підготовки та освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівців за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація». У виданні до кожної теми практичного заняття представлено перелік основних теоретичних питань, нормативно-правових актів, визначення термінів, практичні завдання, перелік рекомендованої літератури для самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

АТХ	-	Анатомо - терапевтично - хімічна класифікаційна система
АФІ	-	Активний фармацевтичний інгредієнт
БАД	-	Біологічно-активні добавки
ДУ	-	Державна установа
ЄДРПОУ	-	Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України
ЄС	-	Європейський Союз
КП	-	Комунальне підприємство
ЛЗ	-	Лікарський засіб
ЛП	-	Лікарський препарат
ЗОЗ	-	Заклад охорони здоров'я
МКЯ	-	Методи контролю якості
МНН	-	Міжнародна непатентована назва
МОЗ	-	Міністерство охорони здоров'я
НПЗП	-	Нестероїдні протизапальні препарати
ПДВ	-	Податок на додану вартість
ФОП	-	Фізична особа - підприємець

ВСТУП

Дисципліна «Організація та економіка фармації» (ОЕФ) є однією з ключових складових професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі. Її значення полягає у формуванні в студентів системного розуміння принципів функціонування фармацевтичного сектору, економічних механізмів його діяльності та основ управління аптечними й виробничими структурами.

Вивчення дисципліни забезпечує засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для:

- ефективної організації роботи аптечних закладів та фармацевтичних підприємств;
- раціонального планування ресурсів, управління персоналом і контролю якості фармацевтичного обслуговування;
- здійснення економічного аналізу господарської діяльності;
- застосування сучасних методів ціноутворення у фармації;
- прийняття обґрунтованих управлінських і фінансових рішень в умовах ринкової економіки.

Опанування курсу сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти професійної компетентності, необхідної для ефективного виконання управлінських функцій у фармацевтичній практиці, а також розвитку економічного мислення, що є запорукою успішної кар'єри у сфері фармації, дистрибуції, фармацевтичного менеджменту чи державного регулювання галузі.

ОЕФ – це комплексна дисципліна, яка об'єднує три змістовних розділи:

- I. Базові принципи організації роботи аптечних закладів
- II. Основи обліку у фармації
- III. Основи економіки фармації

Даний навчальний посібник являє собою практикум з організації та економіки фармації до Розділу I дисципліни. Кожна тема практичного заняття побудована за наступною структурою: тема та мета практичного заняття, перелік питань для визначення вихідного рівня знань, рекомендована література та нормативні документи для засвоєння теми, основні терміни, ситуаційні завдання для аудиторного виконання, а також завдання для самостійної роботи студента (тематичні презентації, тести формату Крок-2, кейс-завдання).

Практичне заняття № 1

Належна аптечна практика, як стандарт якості аптечних послуг. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з роздрібною торгівлі лікарськими засобами.

Мета заняття. На підставі вивчення основних положень міжнародних стандартів та вітчизняних нормативних документів, що регулюють господарську діяльність, пов'язану з роздрібною торгівлею ЛЗ, сформувати навички по організації роботи аптечних закладів та їх структурних підрозділів, а також порядку ліцензування їх діяльності, розвитку та розміщення аптечної мережі. Освоїти організаційні принципи фармацевтичної інформації на рівні фахівців охорони здоров'я і населення

Перелік питань для визначення вихідного рівня знань:

1. Організаційна структура фармацевтичної галузі та її державне регулювання та рівні управління.
2. Законодавча база України, яка регламентує фармацевтичну діяльність.
3. Особливості ліцензування фармацевтичної діяльності в Україні.
4. Принципи організації роботи аптечних закладів, фармацевтичних фірм та їх структурних підрозділів
5. Накази та інструктивні матеріали МОЗ України щодо інформаційного та технічного забезпечення робочих місць провізорів.
6. Сучасні форми інформаційного забезпечення закладів охорони здоров'я та пацієнтів.
7. Система і види фармацевтичної інформації.
8. Сутність АТХ - класифікаційної системи, її структура.
9. Характеристика регулюючих переліків ЛЗ в системі охорони здоров'я.

Рекомендована література:

- Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. – С. 9-58; 72-105 (Національний підручник)
- Основи права та законодавства у фармації: нац.підруч. для студентів вищ.навч.закл. / А.А. Котвіцька, І.В. Кубарева, О.О. Суріков та ін.; за ред. А.А. Котвіцької. – Харків:НФаУ: Золоті сторінки, 2016.- С.125-184; 194-201 (Національний підручник)
- Методична розробка до лекції з даної теми. Режим доступу: http://info.odmu.edu.ua/chair/economy_pharmacy/files/112/ua

Нормативні документи:

1. Про лікарські засоби : Закон України від 04 квіт.1996 р. № 123/96. URL:// <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-вр>.
2. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 01 черв.2000 р. № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>

3. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів) : Постанова КМ України від 30 лист. 2016 р. № 929. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-п>
4. Про затвердження опису сигнального покажчика аптечного закладу та його структурного підрозділу : Наказ МОЗ України від 10 лип. 2017 р. № 777. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0922-17>
5. Про затвердження Переліку товарів, які мають право придбавати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи : Наказ МОЗ України від 06 лип. 2012 р. № 498. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1231-12>
6. Про затвердження переліків закладів охорони здоров'я, лікарських, провізорських посад, посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою, посад професіоналів у галузі охорони здоров'я та посад фахівців у галузі охорони здоров'я з у закладах охорони здоров'я : Наказ МОЗ України від 28 жовт. 2002 р. № 385. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-02>
7. Про затвердження Інструкції із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів : Наказ МОЗ України від 15 трав. 2006 р. №275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0642-06>

Теоретична частина (основні терміни)

Аптека - заклад охорони здоров'я, основним завданням якого є забезпечення населення, закладів охорони здоров'я, підприємств, установ та організацій лікарськими засобами.

Аптечний пункт - структурний підрозділ аптеки, який створюється у лікувально-профілактичних закладах та функціонує разом з аптекою, основним завданням якого є забезпечення населення лікарськими засобами шляхом здійснення роздрібною торгівлі;

Аптечний склад (база) - заклад охорони здоров'я, основне завдання якого полягає в забезпеченні лікарськими засобами інших суб'єктів оптової або роздрібною торгівлі, закладів охорони здоров'я та виробників лікарських засобів шляхом здійснення ним оптової торгівлі.

Аптечні заклади - аптечні склади (бази), аптеки та їх структурні підрозділи.

Державний реєстр лікарських засобів України - нормативний документ, який містить відомості про ЛЗ, дозволені для виробництва і застосування в медичній практиці. До ЛЗ належать: АФІ, продукція "in bulk; готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти); гомеопатичні засоби; засоби, які використовуються для виявлення збудників хвороб, а також боротьби із збудниками хвороб або паразитами; лікарські косметичні засоби та лікарські домішки до харчових продуктів.

Ліцензійні умови - нормативно-правовий акт Кабінету Міністрів України, якого встановлюють вичерпний перелік вимог, обов'язкових для виконання

ліцензіатом, та вичерпний перелік документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії.

Ліцензія - запис у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань про рішення органу ліцензування щодо наявності у суб'єкта господарювання права на провадження визначеного ним виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню.

Обіг ЛЗ – види діяльності, пов'язані з виробництвом, виготовленням зберіганням, транспортуванням, оптовою і роздрібною реалізацією (торгівлею), придбанням, використанням ЛЗ.

Оптова торгівля ЛЗ - діяльність з придбання ЛЗ у виробників лікарських засобів або інших суб'єктів господарювання, що мають відповідну ліцензію, зберігання, транспортування та продажу лікарських засобів з аптечних складів (баз) іншим суб'єктам оптової або роздрібної торгівлі лікарськими засобами, які отримали на це відповідні ліцензії, виробникам лікарських засобів, безпосередньо лікувально-профілактичним закладам або юридичним особам, структурними підрозділами яких є лікувально-профілактичні заклади.

Роздрібна торгівля ЛЗ - діяльність з придбання, зберігання та продажу готових ліків, виготовлених (вироблених) в умовах аптеки, через аптеку та її структурні підрозділи безпосередньо громадянам для особистого споживання, закладам охорони здоров'я (крім аптечних закладів), а також підприємствам, установам та організаціям без права їх подальшого перепродажу.

ЗАВДАННЯ 1. Опрацювати структуру розділу VI Закону України «Про лікарські засоби» та записати зміст основних статей (табл.1.1).

Таблиця 1.1

Номер та назва розділу	Номер та назва статті	Зміст статті
VI.		

ЗАВДАННЯ 2. Поясніть визначення основних Міжнародних стандартів фармацевтичної діяльності, які дотичні до роздрібною реалізації ЛЗ та наведіть їх статус в Україні (добровільний /обов'язковий):

1. Good Distribution Practice (GDP)

2. Good Storage Practice (GSP)

3. Good Pharmaceutical Practice (GPP)

ЗАВДАННЯ 3. Опишіть основні ролі фармацевта відповідно до вимог Належної аптечної практики (НАП) (табл.1.2).

Таблиця 1.2

№ з.п.	Основні ролі фармацевта згідно НАП	№ з.п.	Зміст функції «Ведення медикаментозної терапії пацієнтів»
1.		1.	
		2.	
2		3.	
3		4.	
4		5.	
		6.	

ЗАВДАННЯ 4. Сформуїти пакет документів, необхідних для отримання ліцензії на здійснення господарської діяльності з роздрібною торгівлю ЛЗ. Дані про здобувача ліцензії: Товариство з обмеженою відповідальністю «ОД_ФАРМАЦІЯ»; місце провадження діяльності: Аптека №58, Одеська обл., м. Чорноморськ, вул. Либідська, 2/53. Керівник закладу: Петрашевська Ірина Василівна, тел. 0632541879, ел.пошта: piv_odpharmacy@gmail.com. Ідентифікаційний код: 21568940.

Самостійна робота студентів за темою заняття:

а) перелік тем для підготовки презентації:

1. Основні цілі та пріоритети діяльності фармацевтичного сектору.
2. Міжнародні організації, що регулюють фармацевтичну діяльність на макроекономічному рівні.
3. Ліцензування фармацевтичної діяльності в країнах ЄС та інших країнах.
4. Вимоги та норми ЄС у фармацевтичній діяльності.

б) тести формату Крок-2 (додаються окремо)

в) задачі для самоконтролю:

Завдання 1. Дайте відповіді на запитання згідно Ліцензійних умов провадження фармацевтичної діяльності.

1.1. Ліцензуванню підлягають наступні види діяльності:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

1.2. Орган ліцензування –

- а) Міністерство охорони здоров'я України;
- б) Державна служба України з ЛЗ та контролю за наркотиками;
- в) Кабінет Міністрів України

1.3 Строк дії ліцензії _____

1.4 Ліцензія анулюється у разі (три приклади):

- а)
- б)
- в)

1.5 Плата за видачу/переоформлення ліцензії

1.6 Дистанційна торгівля ЛЗ (через Інтернет, поштою)

- а) заборонена
- б) дозволена
- в) допускається в сільській місцевості у разі відсутності аптеки
- г) дозволяється реалізація безрецептурних ЛЗ
- д) дозволяється за наявності спеціальної ліцензії

1.7 У сільській місцевості у разі відсутності аптеки або структурного підрозділу роздрібна торгівля ЛЗ здійснюється _____

1.8 Відпуск рецептурних ЛЗ без рецептів

- а) заборонено
- б) дозволено
- в) дозволений у сільській місцевості

1.9. Ліцензіат, який здійснює діяльність з роздрібною торгівлі ЛЗ, повинен забезпечити _____

1.10 Кваліфікаційні вимоги до завідуючого аптеки

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА АПТЕКИ ТА ЇЇ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ.

Мета заняття. На підставі вивчення нормативно-правових документів сформувані навички з організації роботи аптечних закладів, відповідного документообігу на робочому місці фармацевта.

Перелік питань для визначення вихідного рівня знань:

1. Аптека як заклад охорони здоров'я і як суб'єкт господарювання.
2. Класифікація аптек. Основні завдання та функції аптеки.
3. Організаційна структура аптеки.
4. Структурні підрозділи аптеки, визначення, характеристика.
5. Приміщення, обладнання і оснащення аптечних закладів
6. Вимоги санітарного режиму до аптечних закладів
7. Штат аптеки.
8. Матеріальна відповідальність працівників аптек, її види, юридична база і документальне оформлення.

Рекомендована література:

- Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. – С. 105-121 (Національний підручник)
- Методична розробка до лекції з даної теми. Режим доступу: http://info.odmu.edu.ua/chair/economy_pharmacy/files/112/ua

Нормативні документи:

1. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних

фармацевтичних інгредієнтів) : Постанова КМ України від 30 лист. 2016 р. № 929. URL: //https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-п

2. Правила виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в аптеках : Наказ МОЗ України від 17 жовт. 2012 р. № 812. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1846-12

3. Про затвердження Інструкції із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів: Наказ МОЗ України від 15 трав. 2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0642-06

4. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах: Наказ МОЗ України від 16 черв. 2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#Text

Теоретична частина (основні терміни)

Аптека - заклад охорони здоров'я, основним завданням якого є забезпечення населення, закладів охорони здоров'я, підприємств, установ та організацій лікарськими засобами.

Аптечний пункт - структурний підрозділ аптеки, який створюється у лікувально-профілактичних закладах та функціонує разом з аптекою, основним завданням якого є забезпечення населення лікарськими засобами шляхом здійснення роздрібної торгівлі.

Асептичний блок - комплекс виробничих приміщень, до складу якого входять шлюз, асептична асистентська, приміщення для отримання води для ін'єкцій, фасування, закупорювання та стерилізації вироблених (виготовлених) лікарських засобів.

Асистентська - окреме, відповідно обладнане виробниче приміщення в аптеці для виробництва (виготовлення) лікарських засобів.

Виробництво (виготовлення) лікарських засобів в умовах аптеки - індивідуальне виробництво (виготовлення) лікарських засобів за рецептами лікарів, на замовлення (вимогу) лікувально-профілактичних закладів та виробництво (виготовлення) внутрішньоаптечної заготовки.

Виробничі приміщення - приміщення в аптеках, у яких виробляються (виготовляються), контролюються, пакуються, маркуються, зберігаються та відпускаються лікарські засоби. Розміщення виробничих приміщень аптек, що здійснюють виробництво (виготовлення) лікарських засобів, повинно виключати зустрічні виробничі потоки.

Гігрометр — прилад для вимірювання величин, які характеризують вологість речовини в газоподібному стані (наприклад, вологості повітря).

Матеріальна відповідальність — принцип господарського розрахунку, який передбачає зобов'язання відшкодування збитків підприємству, заподіяних з вини працівника, матеріально-відповідальної особи.

Місце приймання продукції - виробнича зона/приміщення, в якій/якому облаштовано робоче місце фахівця для проведення вхідного контролю якості лікарських засобів під час їх одержання суб'єктом господарювання.

ЗАВДАННЯ 1. Проаналізуйте основні функції аптеки (табл.3.1).

Таблиця 3.1

АНАЛІЗ ФУНКЦІЙ АПТЕКИ

№ п.п.	Функції аптеки	Їх деталізація
1.		1 – 2 – 3 –
2.		1 – 2 – 3 – 4 – 5 –
3.		1 – 2 – 3 –
4.		1 –

ЗАВДАННЯ 2. Вкажіть загальну мінімальну площу аптек, розташованих:

- в міській місцевості - _____ м² (площа торговельного залу - _____ м²)
- в селищах - _____ м² (площа торговельного залу - _____ м²)
- в сільській місцевості - _____ м² (площа торговельного залу - _____ м²)

ЗАВДАННЯ 3. Вкажіть мінімальний перелік приміщень та їх площу для різних типів аптек в міській місцевості (табл.3.2)

СКЛАД ТА ПЛОЩА ПРИМІЩЕНЬ АПТЕК РІЗНОГО ТИПУ

Назва приміщення	Площа приміщень, м ²	
	Аптека з правом роздрібною торгівлі постанова 929	Аптека правом роздрібною торгівлі та виготовлення ЛЗ наказ МОЗ 812
Торгівельний зал	18	18
<i>Службово-побутові приміщення:</i>		
<i>Виробничі приміщення:</i>		

ЗАВДАННЯ 4. Вкажіть основні ліцензійні вимоги до аптечного пункту:

1. Аптечний пункт розміщується _____

2. Площа аптечного пункту _____

3. Приміщення аптечного пункту обладнуються _____

4. В аптечному пункті допускається реалізація _____

ЗАВДАННЯ 5. Вкажіть номенклатуру штатних посад виробничої аптеки, кваліфікаційні вимоги до персоналу аптеки. Встановіть відношення до матеріальної відповідальності кожного із співробітників аптеки (табл. 3.3)

Таблиця 3.3

ХАРАКТЕРИСТИКА ШТАТУАПТЕЧНОГО ЗАКЛАДУ

№ п.п.	Найменування посади	Кваліфікаційні вимоги	Чи є матеріально відповідальною особою (так / ні)
<i>Адміністративно-управлінський персонал</i>			
<i>Виробничий персонал</i>			
<i>Допоміжний персонал</i>			

ЗАВДАННЯ 6. Заповніть форму типового Договору про повну матеріальну відповідальність (бланк 3.1) за наступними даними: ТзОВ «ОД_Фармація», зав.аптеки Романовська В.О.; здобувач посади – фармацевт Грановська І.Б., паспорт КЕ № 478962, виданий Приморським РВ УМВС 14.06.2009; дата оформлення договору 10.09.2019 р.

Бланк 3.1

**ДОГОВІР
про повну матеріальну відповідальність**

м. _____ "___" _____ 20__ р.

_____ (повна назва підприємства, установи, організації)

в особі _____

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

що діє на підставі _____ (надалі іменується "Роботодавець"), з одного боку,

та

громадянин _____,

(прізвище, ім'я, по батькові)

який працює на посаді _____ в _____,

паспорт серія _____ N _____ виданий _____

_____ "___" _____ р., (надалі іменується

(вказати орган, що видав паспорт)

"Працівник"), з другого боку,

уклали цей Договір про повну матеріальну відповідальність (надалі іменується "Договір") про таке:

1. В порядку та на умовах, визначених цим Договором, та на підставі п. 1 ст. 134 та ст. 135¹ Кодексу законів про працю України Працівник приймає на себе повну матеріальну відповідальність за всі в установленому порядку передані йому під звіт Роботодавцем товарно-матеріальні цінності та кошти згідно з інвентаризаційними описами № 1 та № 2, що додаються до цього Договору, а також за ті товарно-матеріальні цінності й кошти, що будуть надходити йому під звіт протягом усього терміну дії цього Договору.

2. Працівник зобов'язується у встановленому порядку та в установлені терміни згідно із затвердженими формами подавати звітність про рух товарно-матеріальних цінностей і коштів, переданих йому під звіт.

3. У випадку виявлення недостачі переданих Працівнику під звіт товарно-матеріальних цінностей або коштів більше встановлених допустимих норм, знищення, пошкодження, зниження якості або псування з його вини товарно-матеріальних цінностей, він зобов'язується відшкодувати недостачу коштів та заподіяну шкоду відповідним товарно-матеріальним цінностям.

4. Розмір заподіяної шкоди визначається за фактичними втратами, на підставі даних бухгалтерського обліку, виходячи з балансової вартості (собівартості) товарно-матеріальних цінностей за вирахуванням зносу згідно з установленими нормами. У разі розкрадання, недостачі, знищення або псування товарно-матеріальних цінностей розмір шкоди визначається за цінами, що діють за місцем роботи Працівника на день відшкодування шкоди.

5. Надлишок коштів або товарно-матеріальних цінностей, виявлений під час перевірки наявності та стану підзвітних товарно-матеріальних цінностей, що знаходяться під звітом Працівника, зараховується в доход Роботодавця.

6. Списання з-під звіту Працівника вартості псування, пошкодження та інших втрат товарів/матеріалів, що мали місце у Роботодавця, можливе лише за умови, що ці втрати сталися не з вини Працівника і тільки якщо вони оформлені актом в установленому порядку і в установлений термін.

7. Роботодавець зобов'язується створити нормальні умови праці та виробничу обстановку, що забезпечує збереження прийнятих під звіт Працівником товарно-матеріальних цінностей та коштів.

8. Відшкодування шкоди провадиться у судовому порядку на підставі ч. 3 ст. 136 Кодексу законів про працю України.

9. Цей Договір набуває чинності з моменту його підписання Сторонами.

10. Термін дії цього Договору визначається часом роботи Працівника на посаді _____ у _____ відповідно до трудового договору (контракту) N ____ від " ____ " _____ р., укладеного між _____ та _____.

11. Зміни в цей Договір можуть бути внесені за взаємною згодою Сторін, що оформляється додатковою угодою до цього Договору.

12. Зміни та доповнення, додаткові угоди та додатки до цього Договору є його невід'ємною частиною і мають юридичну силу у разі, якщо вони викладені у письмовій формі та підписані Сторонами.

13. Усі правовідносини, що виникають у зв'язку з виконанням умов цього Договору і не врегульовані ним, регламентуються нормами чинного в Україні трудового законодавства.

14. Цей Договір складений українською мовою, на ____ сторінках у _____ примірниках, кожний з яких має однакову юридичну силу.

Реквізити Сторін

а) Роботодавець _____

б) Працівник _____

Роботодавець

Працівник

М. П.

Додаток
до Договору про повну матеріальну
відповідальність

ПІДПИСКА МАТЕРІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ОСОБИ

Я, _____,

(прізвище, ім'я, по батькові)

працюючи _____, даю цю підписку про те, що я ознайомлений з правилами роботи і зобов'язуюсь у повному обсязі виконувати всі встановлені правила щодо прийому, збереження та видачі товарно-матеріальних цінностей та коштів, а також дотримуватись порядку та термінів подання звітності.

"__" _____ 20__ р.

Підпис _____ / _____ /

ЗАВДАННЯ 7. Відповідно до вимог санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів, охарактеризуйте порядок прибирання приміщень і обладнання аптеки (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

ПОРЯДОК ПРИБИРАННЯ ПРИМІЩЕНЬ ТА ОБЛАДНАННЯ АПТЕЧНОГО ЗАКЛАДУ

Об'єкти	Періодичність прибирання	Спосіб збирання
Декоративне оформлення невиробничих приміщень		
Підлога		
Стіни і двері		
Стеля		
Віконне скло, рами і простір між ними		
Устаткування виробничих приміщень ззовні		
Шафи для зберігання медикаментів зсередини		
Раковини для миття рук і санітарні вузли		
Приміщення для виготовлення ліків у асептичних умовах		

Санітарний день		
-----------------	--	--

Самостійна робота студентів за темою заняття:

а) перелік тем для підготовки презентації:

1. Основні принципи розвитку і розміщення аптечної мережі.
2. Спеціалізація аптечних закладів.

б) тести формату Крок-2 (додаються окремо)

в) задачі для самоконтролю:

Завдання 1 Охарактеризуйте необхідне обладнання та устаткування (за Ліцензійними умовами) наступних приміщень виробничої аптеки:

Назва приміщення	Обладнання та устаткування
Торгівельний зал	
Матеріальна	
Асистентська	
Приміщення для отримання води очищеної	
Приміщення для миття та стерилізації посуду	
Кімната персонала	

Завдання 2 Охарактеризуйте вимоги до особистої гігієни персоналу аптечних закладів:

Вимоги до персоналу, що НЕ здійснюють виробництво (виготовлення) ЛЗ	Вимоги до персоналу, що здійснюють виробництво (виготовлення) ЛЗ

Завдання 3. Охарактеризуйте поняття індивідуальної матеріальної відповідальності працівника. Самостійно роздрукуйте та заповніть форму типового Договору про індивідуальну матеріальну відповідальність.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3 ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗРЕЦЕПТУРНОГО ВІДПУСКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ. ЗАСТОСУВАННЯ ПРОТОКОЛІВ ФАРМАЦЕВТА ПРИ ВІДПУСКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ БЕЗ РЕЦЕПТА З АПТЕК

Мета заняття. Освоїти принципи безрецептурного відпуску ЛЗ у вітчизняній фармацевтичній практиці, набути навичок розміщення цих препаратів в торговому залі і відпуску населенню.

Перелік питань для визначення вихідного рівня знань:

1. Критерії визначення категорій відпуску лікарських засобів.
2. Характеристика вітчизняного Переліку безрецептурних ЛЗ.
3. Організація відпуску ЛЗ без рецепта з аптечних закладів.
4. Концепція відповідального самолікування.
5. Протоколи провізора (фармацевта). Структура, зміст.
6. Суть, принципи і організація фармацевтичної опіки.

7. Основні джерела інформації про безрецептурних ЛЗ.

Рекомендована література:

- Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. – С. 123-137 (Національний підручник)
- Основи права та законодавства у фармації: нац.підруч. для студентів вищ.навч.закл. / А.А. Котвіцька, І.В. Кубарева, О.О. Суріков та ін.; за ред. А.А. Котвіцької. – Харків:НФаУ: Золоті сторінки, 2016.- С.225-230 (Національний підручник).
- Методична розробка до лекції з даної теми. Режим доступу: http://info.odmu.edu.ua/chair/economy_pharmacy/files/112/ua

Нормативні документи:

1. Про затвердження критеріїв визначення категорій відпуску лікарських засобів : Наказ МОЗ України від 17 трав. 2001 р. № 185. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0464-01>
2. Про затвердження протоколів фармацевта : Наказ МОЗ України від 05 січ. 2022р. № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0875282-13>
3. Про затвердження Переліку лікарських засобів, дозволених до застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів: Наказ МОЗ України від 05 трав. 2023 р. № 848. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0509-19?lang=uk>
4. Про затвердження критеріїв віднесення лікарських засобів, що містять малу кількість наркотичних засобів або психотропних речовин і прекурсорів, до категорії лікарських засобів, які відпускаються без рецептів : Наказ МОЗ України від 14 трав. 2003 р. № 210 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show /z1012-03>

Теоретична частина (основні терміни)

Безрецептурні препарати, (синоіми: препарати безрецептурного відпуску або ОТС-препарати (англ. Over the Counter — без пропису)) — група ліків, які пацієнт може купити для самолікування безпосередньо в аптеці без рецепта лікаря.

Відповідальне самолікування – процес самостійного застосування пацієнтом без рецептурних ЛЗ для лікування патологічних станів, які ним розпізнані, не становлять загрози життю пацієнта та не потребують втручання лікаря, або деяких хронічних захворювань.

Раціональне використання ЛЗ – використання ЛЗ, коли пацієнт їх отримує відповідно до клінічних показань у правильній дозі с правильними інтервалами та правильною тривалістю, які повинні бути належної якості,

ЗАВДАННЯ 2. Підготуйте блок інформації (табл. 4.2) для надання фармацевтичної опіки відвідувачу аптеки для симптоматичного лікування *

** варіант захворювання пропонується викладачем*

Під час практичного заняття змодельуйте ситуацію (ділова гра) щодо відпуску ЛЗ для обраного варіанту протоколу провізора.

Таблиця 4.2

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЛОК ДЛЯ НАДАННЯ ФАРМЦЕВТИЧНОЇ ОПІКИ

найменування протоколу провізора (фармацевта)

Розділ протоколу	Зміст інформації
1. Паспортна частина	
2. Керівництво по оцінюванню потреб пацієнта при зверненні за допомогою	
3. Загрозливі симптоми, які вимагають негайного звернення до лікаря	
5. Перелік безрецептурних ЛЗ для симптоматичного лікування	
6. Надання належної інформації про ЛЗ для відповідального самолікування	

Самостійна робота студентів за темою заняття:

а) перелік тем для підготовки презентації:

1. Порядок організації безрецептурного відпуску ЛЗ в країнах ЄС.
2. Організація аптекою санітарно-просвітницької роботи.

б) тести формату Крок-2 (додаються окремо)

в) задачі для самоконтролю:

Завдання 1. Надайте усну відповідь на наступні кейс-завдання:

1.1 В аптеку міста В. звернувся чоловік 30 років з поганим самопочуттям: озноб, чихання, температура. Починає проявлятися нежить. Супутніх патологій немає. 1. Визначте можливість фармацевтичної допомоги даному пацієнтові. 2. Уточніть тривожні симптоми, наявність яких зобов'язує провізора направляти пацієнта до лікаря. Опишіть підходи до консультування даного пацієнта. 3. У разі відсутності тривожних симптомів запропонуйте групи лікарських засобів для зняття зовнішніх проявів захворювання. 4. Запропонуйте товар додаткового продажу. 5. Перерахуйте, в яких лікарських формах виробляються засоби для профілактики і лікування простудних захворювань.

1.2. В аптеку міста звернулася жінка похилого віку зі скаргою на головний біль, без визначеної локалізації. При опитуванні з'ясувалося, що відвідувач приймає регулярно препарати, що знижують тиск, з групи блокаторів кальцієвих каналів. Хвора зазначає набряки гомілок. 1. Чи можливо симптоматичне лікування в даній ситуації? 2. Назвіть ЛП безрецептурного відпуску знеболюючої дії першої лінії, до яких фармакологічних груп вони відносяться.

1.3. До провізора звернувся чоловік похилого віку з проханням допомогти у виборі зовнішніх знеболюючих засобів для лікування остеоартрозу. 1. Які підходи до симптоматичного лікування остеоартрозу? 2. Опишіть місцеве застосування зовнішніх засобів при остеоартрозі, згідно класифікації за фармакологічною дією. 3. Чи необхідно надати додаткову інформацію щодо перорального прийому НПЗП?

1.4. В аптеку звернулася молода жінка зі скаргами на печію, що виникає при порушенні режиму харчування. 1. Які підходи до симптоматичного лікування печії існують? 2. Який симптоматичний ефект притаманний антацидним засобів? Класифікація антацидних засобів. Найбільш частий побічний ефект антацидних засобів. 3. Назвіть правила відпуску та зберігання ЛП з групи антацидних засобів. 4. У яких лікарських формах випускаються антацидні засоби?

1.5. Відвідувачка аптеки повідомила провізору, що у неї другий день є прояви діареї. Вона пов'язує появу симптому з прийомом неякісної їжі. Частота стулу більше 3 раз на добу, що супроводжується спазмами внизу живота. 1. Тривожні симптоми, при яких необхідно направити відвідувачку до лікаря. 2. Які підходи до лікування діареї? 3. Назвіть основні групи ЛП безрецептурного відпуску, які можна рекомендувати пацієнтам з діареєю. Дайте їм функціональну характеристику. 4. Сформуйте 2 пакети пропозицій пацієнту для симптоматичного лікування діареї. Опишіть переваги.

1.6. Відвідувач звернувся до відділу безрецептурного відпуску аптеки за краплями «Корвалол» в кількості 5 флаконів. Фармацевт відмовила у відпустці такої кількості препарату. 1. На які ЛП безрецептурного відпуску встановлені норми відпуску? 2. Вкажіть склад даного препарату. 4. Які ЛП Ви зможете запропонувати покупцеві при відсутності «Корвалол» в аптеці? Обґрунтуйте свій вибір. Які рекомендації щодо прийому цих ЛП Ви дасте пацієнту? 5. Які документи повинні бути в торговому залі аптеки? Яке рішення прийме завідувач аптекою, якщо покупець напише скаргу на фармацевта, який відмовився відпустити 5 флаконів препарату «Корвалол»?

Завдання 2. Хворий звернувся в аптеку з метою покупки препарату відомої торгової марки (пропонується викладачем), дозволеного до відпуску без рецепта лікаря. Обґрунтуйте доцільність заміни ЛП у разі його відсутності (табл. 4.5), при цьому слід орієнтуватися не тільки на фармакотерапевтичну характеристику ЛП, але й на роздрібні ціни ЛП та наявність доказів біоеквівалентності.

Таблиця 4.3

ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЙ ВІДПУСКУ ЛЗ

Торгова назва ЛЗ (МНН), форма випуску, виробник	Торгова назва альтернативних ЛЗ	Є можливість заміни на ефективні аналоги? «+» – так, «-» – ні

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4
ПОРЯДОК РЕЦЕПТУРНОГО ВІДПУСКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ З АПТЕК.
ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ВИПИСУВАННЯ ТА ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ
РЕЦЕПТУРНИХ БЛАНКІВ

Мета заняття. На підставі вивчення нормативно-правових документів сформувати навички по перевірці правил оформлення рецептів на препарати різних груп; відпуску рецептурних ЛЗ з аптек; оформлення документів на оплату ліків, відпущених безкоштовно або з доплатою.

Перелік питань для визначення вихідного рівня знань:

1. Порядок організації рецептурного відпуску ліків в Україні
 3. Порядок відпуску лікарських засобів з аптек та їх структурних підрозділів.
 4. Особливості відпуску наркотичних, психотропних ЛЗ та прекурсорів.
 5. Групи амбулаторних хворих і категорії населення, яким гарантовані пільги і безкоштовний відпуск ЛЗ.
 6. Особливості оформлення рецептів на відпуск ЛЗ безкоштовно або з доплатою.
 7. Терміни дії рецептів. Терміни зберігання рецептів в аптеці.
-

Рекомендована література:

- Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. – С. 137-181 (Національний підручник)
- Основи права та законодавства у фармації: нац.підруч. для студентів вищ.навч.закл. / А.А. Котвіцька, І.В. Кубарева, О.О. Суріков та ін.; за ред. А.А. Котвіцької. – Харків:НФаУ: Золоті сторінки, 2016.- С.298-326 (Національний підручник).
- Методична розробка до лекції з даної теми. Режим доступу: http://info.odmu.edu.ua/chair/economy_pharmacy/files/112/ua

Нормативні документи:

1. Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і виробу медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків : Наказ МОЗ України від 19 липн. 2005 р. № 360. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-05>
2. Про деякі питання придбання, перевезення, зберігання, відпуску, використання та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і

прекурсорів у закладах охорони здоров'я : Наказ МОЗ України від 07 серп. 2015 р. № 494. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1028-15>

3. Про забезпечення доступності лікарських засобів : Постанова КМ України від 17 берез. 2017 р. № 152. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/152-2017-п>

4. Про введення безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань : Постанова КМ України від 17 серп. 1998 р. N 1303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1303-98-п>

Теоретична частина (основні терміни)

«Доступні ліки» - це оновлена урядова програма реімбурсації, яку з 1 квітня 2019 року адмініструє Національна служба здоров'я України (www.nszu.gov.ua).

Електронний рецепт – це форма виписування рецептів ф-1 та ф-3, який створюється, зберігається та передається через інформаційну (інформаційно-телекомунікаційну) систему, доступ до якої надається уповноваженим особам суб'єкта господарювання, що здійснюють виписування електронного рецепта, та уповноваженим особам суб'єкта господарювання, що здійснюють відпуск лікарського засобу за електронним рецептом відповідно до вимог чинного законодавства у сфері електронного документообігу, електронного цифрового підпису та захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах.

Реімбурсація - це механізм повної або часткової оплати ЛЗ, що включені до деталізованого опису з бюджету.

Рецепт - медичний документ у вигляді (формі) припису до аптеки, аптечного пункту, виписаний на рецептурному бланку фахівцем, який має на це право відповідно до законодавства, на підставі якого здійснюється виготовлення та/або відпуск лікарського засобу з аптек та аптечних пунктів за встановленими правилами.

Рецептурний ЛЗ - ЛЗ, який відпускається з аптек та аптечних пунктів за рецептом лікаря.

ЗАВДАННЯ 1. Проаналізуйте наступні лікарські призначення, вкажіть вимоги до оформлення рецепту та правила відпуску зазначених ЛП.

2.1. Хворому Р., 16 років з діагнозом правобічна пневмонія призначено:

- Табл. Азитроміцин 500 мг № 3 по 1 таб. 1 раз в день протягом 3 днів

- Табл. Цетиризин 10 мг № 10 по 1 табл. 1 раз в день протягом 7 днів

- Р-н піридоксину гідрохлориду 50 мг / мл по 1 мл № 10 внутрішньом'язово по 1 мл щодня

2.2 Хворому С., 58 років для купірування гіпертонічного кризу призначено:

- Клофелін в табл. 0,00015 № 30 по 1 табл. 3 рази на день (повна вартість)
 - Еналаприл табл.10 мг № 10 по 1 табл. 1 раз в день (реімбурсація)
 - Фуросемід табл.40 мг №20 по 2 табл. вранці (реімбурсація)
-
-
-
-

2.3 Хворий Ш., 45 років отримав травму - відкритий перелом тазо-стегнової кістки. Для усунення больового синдрому призначено:

- Трамадол р-н д / ін. 5% амп. 1 мл, № 5; по 1 мл при болях
-
-
-

2.4. Хворий В., 55 років з діагнозом - цукровий діабет 1 типу (інсулінозалежний) призначено

- Актрапід НМ р-н д / ін. 100 ОД / мл 10 мл у флаконах підшкірно 1 раз на день по 20 ОД.
-
-
-

2.5. Хворому С., 20 років, з діагнозом бронхіальна астма, призначено:

- Дексаметазон табл. 0,5 № 10 по 1 табл. 2 рази на день.
 - Еуфілін р-н д / ін.2,4% 5 мл №10 по 2,5 мл 2 рази на день.
 - Сальбутамол аерозоль д/інг., доз. 100 мкг/дозу по 200 доз у балон. (реімбурсація)
-
-
-

2.6. Хворому-інваліду з дитинства II групи М.,18 років з діагнозом епілепсія призначено:

- Діазепам р-н д / Ін.5 мг / мл амп. 2 мл № 10 по 2 мл 1 раз на день.

2.7. Хворому С., 52 років призначені порошки, які необхідно виготовити і відпустити негайно:

Візьми: Фенобарбіталу 0,05
Бромізовалу 0,2
Кофеїн натрію-бензоату 0,015
Папаверина гідрохлорида 0,03
Кальцію глюконату 0,5
Цукор 0,1
Змішай, щоб вийшов порошок
Дай таких доз № 24
Познач. По 1 порошку 2 рази на день

ЗАВДАННЯ 2. Вкажіть гранично-допустимі норми відпуску контрольованих речовин в складі комбінованих ЛЗ (табл. 5.1)

Таблиця 5.1

НОРМИ
гранично допустимої для відпуску кількості наркотичного засобу,
психотропної речовини, прекурсору у складі комбінованого* ЛЗ

№ з/п	Назва наркотичного засобу, психотропної речовини, прекурсору	Гранично допустима для відпуску кількість у складі наркотичного (психотропного) комбінованого лікарського засобу на 1 рецепт
1.	Морфін	
2.	Трамадол	
3.	Етілморфіна гідрохлорид (очні краплі, мазі)	
4.	Психотропні ЛЗ	
5.	*Кодеїн, г	
6.	*Фенобарбітал, г	
7.	*Ефедрина гідрохлорид, г	

ЗАВДАННЯ 3. Наведіть категорії хворих та захворювань у випадку безкоштовного або пільгового відпуску.

Самостійна робота студентів по темі заняття:

а) підготовка презентації по темі:

1. Порядок організації рецептурного відпуску ЛЗ в країнах ЄС, СНД та інших країнах світу.

2. Критерії визначення категорій відпуску лікарських засобів.

б) тести формату Крок-2 (додаються окремо)

в) задачі для самоконтролю:

Завдання 1. Надайте усну відповідь на наступні кейс-завдання:

1.1 В аптеку звернувся пацієнт з рецептом (Ф-1), на якому були виписані препарати Амїтриптилін таблетки по 25 мг №25 та Діазепам таблетки по 0.01 г №20. Рецепт має всі обов'язкові та додаткові реквізити. Провізор відмовив у відпуску. Пацієнт звернувся до зав. аптекою з вимогою відпустити прописані лікарем препарати. 1. Чи правий провізор? Відповідь обґрунтуйте. 2. Як лікар повинен був виписати ці препарати, щоб аптека могла їх відпустити? 3. Якщо лікарю необхідно призначити препарат Діазепам пацієнтові для десятиденного курсу лікування, як повинен бути оформлений рецепт? 4. Які позначки працівник аптеки повинен зробити на рецепті при відпуску лікарського препарату?

1.2 В аптеку звернулася жінка з рецептом на Плагрил табл. 75 мг. Даний ЛЗ приймає участь у програмі «Доступні ліки». Форма рецептурного бланка №1. Рецепт оформлений відповідно до вимог нормативних документів, має всі необхідні реквізити. На момент звернення даний препарат був відсутній. Провізор запропонувала пацієнтові придбати аналогічний за складом препарат Плавікс. 1. Чи правий провізор? Відповідь обґрунтуйте. 2. Яку інформацію слід надати пацієнтці щодо виписаного ЛП? 3. Чи є варіанти надання фармацевтичної допомоги в ситуації, що розглядається?

1.3 В міській аптеку звернулася жінка з рецептом на Фентаніл у формі трансдермальних терапевтичних систем із пролонгованим ефектом, виписаним на рецептурному бланку за формою № 1, оформленим відповідно до вимог нормативних документів. Відвідувачка запитала провізора, як правильно слід використовувати дану лікарську форму. Провізор повідомив, що препарат слід наносити на неушкоджену ділянку шкіри з мінімальним волоссяним покривом, який попередньо необхідно вимити водою без застосування будь-яких миючих або косметичних засобів. Провізор також попередив жінку, що наклеювати

пластир на одне і те ж місце можна тільки з інтервалом в декілька днів. Після консультації провізор відпустив препарат пацієнтці безкоштовно. Однак, в кінці робочого дня, здійснюючи облік наркотичних лікарських препаратів, завідувач аптеки побачив прийнятий провізором рецепт. Він зробив провізору зауваження і пояснив, що, відпустивши за таким рецептом ліки, провізор припустився помилки. 1. До якої фармакотерапевтичної групи відноситься Фентаніл? За якими показниками застосовують препарати даної групи? 2. У чому полягає особливість трансдермальною терапевтичної системи як лікарської форми? 3. Перерахуйте вимоги до оформлення рецептів та відпуску даного лікарського препарату. 4. Який порядок обліку фентанілу в аптеці? 5. Вкажіть терміни дії і терміни зберігання в аптеці рецепта після відпуску фентанілу у вигляді трансдермальною терапевтичної системи на пільгових умовах.

1.4 В ході перевірки територіальним органом Держлікслужби в аптеці «Делфарм» було виявлено, що сиропи «Дефлю» і «Флюдитек» зберігаються в одній шафі та у торговому залі розміщені на одній полиці. На дане зауваження фармацевт відповіла, що вони мають однакові умови зберігання та подібні залежно від сфери застосування. 1. Назвіть умови зберігання БАД та харчових продуктів для спеціального дієтичного споживання, обґрунтуйте свою відповідь. 2. Які вимоги пред'являються до етикетці БАД? 3. Які вимоги були порушені під час перевірки аптеки? 5. Чим відрізняються БАД від лікарських препаратів?

1.5 Вранці до аптеки «КреФарм» звернулася пацієнтка з проханням продати їй 1 флакон препарату Флоксіум. Провізор пояснив, що цей препарат відпускається тільки за призначенням лікаря, і попросив рецепт. Пацієнтка дуже просила дати їй препарат без рецепту, плакала, кашляла і всіляко демонструвала своє нездоров'я. Провізор пошкодував жінку, відпустив їй ліки, попередив про спосіб прийому. Увечері пацієнтка повернулася в аптеку і зажадала прийняти назад ЛЗ та повернути їй гроші під приводом того, що її дочка теж купила ці ліки. При цьому вона стверджувала, що провізор грубо порушив правила рецептурного відпуску ЛЗ. 1. Який порядок відпуску антибіотиків? Чи були порушення у відпуску ЛП? 2. Чи може в даній ситуації провізор повернути гроші і прийняти ЛП?

1.6 В аптеку звернувся відвідувач з рецептом, виписаним на рецептурному бланку за формою 1, на лікарський препарат «Паракод ІС» таблетки №10, 1 упаковка. Кожна таблетка містить парацетамол 500 мг та кодеїну фосфат 8 мг. Рецепт має всі обов'язкові реквізити. Відвідувач звернувся до провізора з проханням відпустити 3 упаковки даного препарату, пояснивши, що їде на тривалий час. Провізор задовольнив прохання відвідувача. 1. Назвіть фармакотерапевтичну групу препарату «Паракод ІС». 2. Перерахуйте вимоги до оформлення рецептів, виписаних на рецептурному бланку за формою 1. 3. Чи підлягає вказаний лікарський препарат та рецепт додатковому обліку в аптеці? 4. Оцініть дії провізора.

1.7 В аптеку N надійшов рецепт за наступним прописом: *Recipe: Codeini 0,03 Sacchari 0,25 Misce ut fiat pulvis. Da tales doses 8. Signa: no 1 poroshku 2 pazi*

на день. 1. Яка характеристика лікарської форми, виписаної в рецепті? 2. Чи правильно виписані дози та норми одноразового відпуску для дорослої людини? 4. Як необхідно оформити виготовлений лікарський препарат до відпуску? 5. Яким чином має бути оформлений рецепт?

1.8 Відвідувач аптеки надав провізору список ЛЗ, які йому необхідно придбати: Сумамед табл. 500 мг, Гедерин сироп, фл. 90 мл, Кетамін, р-н. д/ін. 50мг/мл амп. №10, Фуросемід табл. 40 мг № 30. 1. Які дії провізора? 2. Оберіть з вказаного переліку ЛЗ, які можуть бути відпущені без рецепту. 3. Для рецептурних ЛЗ укажіть форму бланка й обов'язкові реквізити. 4. На які ЛЗ за фармакотерапевтичною дією не дозволяється виписувати рецепти?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ. ОРГАНІЗАЦІЯ ВХІДНОГО КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЛІКІВ В АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДАХ.

Мета заняття: ознайомитись з організацією проведення попереджувальних заходів, спрямованих на гарантування якості ЛЗ, набути практичних навичок з проведення вхідного контролю якості ЛЗ під час роздрібної реалізації, а також всіх видів внутрішньоаптечного контролю.

Перелік питань для визначення вихідного рівня знань:

1. Законодавча база, організаційна структура, рівні управління державної системи забезпечення якості ЛЗ в Україні.
2. Організація вхідного контролю якості ліків і фармацевтичних товарів в аптеках.
3. Забезпечення якості ЛЗ під час роздрібної реалізації. Права і обов'язки Уповноваженої особи аптечного закладу.
4. Організація внутрішньоаптечного контролю якості ліків. Методика різних видів внутрішньоаптечного контролю ЕЛЗ.
5. Допустимі норми відхилень при перевірці якості ЕЛЗ.
6. Строки зберігання лікарських форм, виготовлених в аптеках.

Рекомендована література:

- Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. – С. 182-219 (Національний підручник)

- Основи права та законодавства у фармації: нац.підруч. для студентів вищ.навч.закл. / А.А. Котвіцька, І.В. Кубарева, О.О. Суріков та ін.; за ред. А.А. Котвіцької. – Харків:НФаУ: Золоті сторінки, 2016.- С.190-193 (Національний підручник)

- Методична розробка до лекції з даної теми. Режим доступу: http://info.odmu.edu.ua/chair/economy_pharmacy/files/112/ua

Нормативні документи:

1. Про лікарські засоби : Закон України від 04 квіт.1996 р. № 123/96. URL:// <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-вр>.
2. Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і виробу медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків : Наказ МОЗ України від 19 липн. 2005 р. № 360. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-05>
3. Про затвердження Порядку контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної торгівлі : Наказ МОЗ України від 29 верес. 2014 р. № 677. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1515-14>
4. Деякі питання державного контролю якості лікарських засобів : Постанова КМ України від 3 лют. 2010 р. N 260. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/260-2010-п>
5. Про затвердження Порядку встановлення заборони (тимчасової заборони) та поновлення обігу лікарських засобів на території України : Наказ МОЗ України від 22 лист. 2011 р. № 809. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0126-12>
6. Правила виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в аптеках : Наказ МОЗ України від 17 жовт. 2012 р. № 812. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1846-12>

Теоретична частина (основні терміни)

Вхідний контроль - контроль якості ЛЗ при їх одержанні суб'єктом господарювання, який здійснюється шляхом візуальної перевірки або лабораторних досліджень якості ЛЗ.

Карантин - статус ЛЗ, ізольованих фізично або в інший спосіб до одержання від Держлікслужби та її територіальних органів рішення про поновлення обігу таких засобів або вилучення їх з обігу.

Лікарські засоби сумнівної якості - ЛЗ, що зберігаються, транспортуються та реалізуються з порушенням чинних норм і правил, втратили товарний вигляд, не відповідають вимогам АНД/МКЯ за візуальними показниками, стосовно яких наявна інформація про невідповідність вимогам законодавства інших серій цього препарату та встановлення факту заборони на території інших країн, ЛЗ, що супроводжуються невідповідно оформленими сертифікатами якості серії ЛЗ, у яких виявлено розбіжності у супровідних документах та порушення встановлених умов виготовлення ЛЗ в аптеці за рецептом лікаря, тощо.

Неякісні лікарські засоби - ЛЗ, якість яких не відповідає вимогам нормативних документів, лікарські засоби, які зазнали механічного, хімічного, фізичного, біологічного або іншого впливу, що унеможлиблює їх подальше використання, а також лікарські засоби з терміном придатності, що минув.

Сертифікат якості лікарського засобу (сертифікат серії, сертифікат аналізу) - документ, що видається виробником та/або імпортером на кожну серію ЛЗ за встановленою ним формою та засвідчує відповідність такої серії специфікації ЛЗ, визначеної під час державної реєстрації, крім ЛЗ, вироблених (виготовлених) в умовах аптеки.

Система якості - система управління, що спрямовує та контролює діяльність ліцензіатів щодо якості ЛЗ відповідно до вимог належних практик. Система якості має бути повністю задокументована, затверджена та підлягати періодичному моніторингу з метою підтвердження її ефективності.

Фальсифікований лікарський засіб - ЛЗ, який умисно промаркований неідентично (невідповідно) відомостям (одній або декільком з них) про ЛЗ з відповідною назвою, що внесені до Державного реєстру ЛЗ України, а так само ЛЗ, умисно підроблений у інший спосіб, і не відповідає відомостям (одній або декільком з них), у тому числі складу, про ЛЗ з відповідною назвою, що внесені до Державного реєстру ЛЗ України, та неправомірним відтворенням товару іншої особи. Це визначення не включає ненавмисні дефекти якості ЛЗ та не стосується порушення прав інтелектуальної власності.

Фармацевтична безпека лікарського засобу - характеристика ЛЗ, що базується на відхиленні показників якості ЛЗ при застосуванні якого спостерігаються ознаки нанесення шкоди життю і здоров'ю пацієнта.

Якість лікарського засобу - сукупність властивостей, які надають ЛЗ здатність задовольняти споживачів відповідно до свого призначення і відповідають вимогам, встановленим законодавством України.

ЗАВДАННЯ 1. Охарактеризуйте можливі результати вхідного контролю якості під час роздрібної реалізації ЛЗ в аптеках (табл. 9.1)

Таблиця 9.1

Вид результату вхідного контролю якості ЛЗ	Необхідна управлінське рішення з боку Уповноваженої особи

ЗАВДАННЯ 2. Опрацюйте основні положення наказу МОЗ України від 17.10.2012 р № 812 «Про затвердження Правил виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в аптеках» та заповніть табл. 9.2

Самостійна робота студентів по темі заняття:

а) підготовка презентації по темі:

1. Забезпечення якості ЛЗ як міжнародна проблема.
2. Міжнародні програми ВООЗ щодо боротьби з обігом незареєстрованих, фальсифікованих, субстандартних препаратів.
3. Стандарти сімейства ISO-9001. Сертифікація виробників ліків та дистриб'юторів за міжнародними стандартами.

б) тести формату Крок-2 (додаються окремо)

в) задачі для самоконтролю:

Завдання 1. Визначте обов'язкові види внутрішньоаптечного контролю якості ЛЗ та вкажіть терміни їх зберігання (бланк 9.1).

Завдання 2. Провізор-аналітик аптеки проводить хімічний контроль якості води очищеної. Документально оформити отримані результати хімічного контролю, використовуючи бланки 9.2 і 9.3 та відповідні монографії ДФУ, якщо:

- Вода очищена "in bulk".

Контейнер №1 - вміст загального органічного вуглецю, нітрати, іони алюмінію, важкі метали в межах норми; питома електропровідність - 4,2 мкСм · см⁻¹.

Контейнер №2 - вміст загального органічного вуглецю, алюміній, важкі метали, в межах норми; питома електропровідність - 4,3 мкСм · см⁻¹; при проведенні випробувань на нітрати блакитний колір випробуваного розчину виявився інтенсивніше еталону.

- Вода для ін'єкцій "in bulk".

Контейнер №3 - вміст загального органічного вуглецю, нітрати, алюміній, важкі метали в межах норми; питома електропровідність - 1,05 мкСм · см⁻¹.

Завдання 3. Наведіть порівняльну характеристику заходів Держлікслужби у випадках встановлення тимчасової заборони обігу ЛЗ :

Встановлення тимчасової заборони на вітчизняний ЛЗ	1.
Встановлення тимчасової заборони на іноземного виробництва ЛЗ	1.
	2.
	3.

КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЛЗ, ВИГОТОВЛЕНИХ В УМОВАХ АПТЕКИ
(Наказ МОЗ України № 812 від 17.10.2012 р.)

Вид контролю	Обов'язковий / вибірковий	Методика проведення

АНАЛІЗ ВНУТРІШНЬОАПТЕЧНОГО КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Зміст рецепта	Термін зберігання	Види внутрішньоаптечного контролю						контроль при відпуску
		письмовий	опитувальний	органолептичний	фізичний	хімічний		
						якісний	кількісний	
Rp: Розчин протарголу 1% 10,0 мл D. S. Краплі в ніс.								
Rp: Розчин глюкози 5% 400 мл Sterilisetur! D.S. для внутрішньовенного крапельного введення								
Rp: Розчин атропіну сульфат 1% 10 мл D.S. По 2 краплі в обидва глаза								
Rp: Кодеїну фосфат 0,015 Сахару 0,3 Змішай, щоб утворився порошок. D.t.d N 10. S. По 1 пор. 3 рази на день.								
Rp: Пепсину 1,20 Кислоти хлористоводородної разбавл. 3 мл Води очищеної до 100 мл M.D.S. По 1 столовій ложці під час їжі.								

<p>Рр: Резорцину 0,05 Кислоту саліцилову 0,07 Спирту етилового 70% 15 мл M.D.S. По 2-3 рази на день в праве вухо</p>								
<p>Рр: Розчин кальція хлориду 5% 200 мл D.S. По 1 дес. ложці 3 рази на день.</p>								
<p>Рр: Розчин фурациліну (1:5000) 500 мл D.S. Для антисептичного застосування.</p>								
<p>Рр: Розина етилморфіну гідрохлорид 1% 10 мл D.S. По 2 краплі в обидва ока 2 рази на день.</p>								
<p>Рр: Цинка оксид Ланоліну Тальку Вазеліну порівну по 10,0 M., ut fiat ung. D.S. Наносити шпателем на уражену шкіру</p>								

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРИЙМАННЯ ТА ОБЛІКУ ЛЗ ТА ТОВАРІВ

АПТЕЧНОГО АСОРТИМЕНТУ В АПТЕКАХ ТА ЇХНІХ СТРУКТУРНИХ

ПІДРОЗДІЛАХ.

Мета заняття. Вивчити організацію роботи аптеки з товарними запасами, набути навичок щодо визначення поточної потреби, правил замовлення, приймання, зберігання, ціноутворення та відпуску окремих груп лікарських засобів та інших фармацевтичних товарів згідно нормативних документів; засвоїти порядок організації та обліку лабораторних та фасувальних робіт.

Перелік питань для визначення вихідного рівня знань:

1. Товарні запаси, характеристика, облікові групи.
2. Поняття дефектури. Визначення потреби на медикаменти та інші групи фармацевтичних товарів.
3. Організація роботи аптек з постачальниками товарів аптечного асортименту. Складання договорів на поставку товарів.
4. Складання замовлень на отримання медикаментів та інших фармацевтичних товарів з урахуванням нормативних документів.
5. Організація прийому товарів в аптеках, фармацевтичних фірмах.
6. Організація зберігання ЛЗ і товарів аптечного асортименту відповідно до вимог нормативної документації.
7. Документальне оформлення відпуску товарів відділам аптеки, її структурним підрозділам та роздрібній мережі.
8. Організація та облік лабораторних та фасувальних робіт в аптеці.
9. Порядок розрахунку та оформлення дооцінки (уцінки) при виконанні лабораторних та фасувальних робіт в аптеці.

Рекомендована література:

- Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. – С. 219-248 (Національний підручник)
- Основи права та законодавства у фармації: нац.підруч. для студентів вищ.навч.закл. / А.А. Котвіцька, І.В. Кубарева, О.О. Суріков та ін.; за ред. А.А. Котвіцької. – Харків:НФаУ: Золоті сторінки, 2016.- С.206-223 (Національний підручник).
- Методична розробка до лекції з даної теми. Режим доступу: http://info.odmu.edu.ua/chair/economy_pharmacy/files/112/ua

Нормативні документи:

1. Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення : Постанова КМ України від 25 берез. 2009 р. № 333. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2009-п>

2. Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби : Постанова КМ України від 17 жов. 2008 р. № 955. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/955-2008-п>

3. Про організацію зберігання в аптечних закладах різних груп лікарських засобів та виробів медичного призначення : Наказ МОЗ України від 16 берез. 1993 р. № 44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/v0044282-93>

4. Про затвердження Переліку товарів, які мають право придбавати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи : Наказ МОЗ України від 06 лип. 2012 р. № 498. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1231-12>

5. Про державне регулювання цін на лікарські засоби : Постанова КМ України від 9 листоп. 2016 р. № 862. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/862-2016-п>

6. Про затвердження Положення про реєстр оптово-відпускних цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення, порядок внесення до нього змін та форм декларації зміни оптово-відпускної ціни на лікарський засіб та виробу медичного призначення : Наказ МОЗ України від 18 серп. 2014 р. № 574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1097-14>

7. Правила приймання вакцин, анатоксинів та алергену туберкульозного : Наказ МОЗ України від 16 верес. 2011 р. N 595. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1166-11>

Теоретична частина (основні терміни)

Видаткова накладна – первинний документ, який фіксує факт отримання/передачі товарів або послуг. Використовується при внутрішньому переміщенні товарів по мережі.

Внутрішньоаптечна заготовка - концентровані розчини та напівфабрикати, що використовують для виробництва (виготовлення) екстемпоральних лікарських засобів, та екстемпоральні лікарські засоби, вироблені (виготовлені) про запас за часто повторюваними прописами.

Дефектура – відсутність в аптеці (аптечному закладі) необхідного товару (медикаменту). Даний термін є вузькоспеціалізованим і широко застосовується тільки по відношенню до фармації.

Договір про закупівлю - договір, що укладається між замовником і учасником за результатами проведення процедури закупівлі та передбачає надання послуг, виконання робіт або набуття права власності на товари

Концентровані розчини (концентрати) - це вихідні розчини лікарських речовин у значно більшій концентрації, ніж ці речовини прописують у рецептах, у розрахунку на відповідне розведення до зазначеної в рецепті концентрації.

Напівфабрикати - внутрішньоаптечні заготовки сумішей двох або більше речовин у тих співвідношеннях, що і у прописах, які найчастіше виробляються (виготовляються) в аптеках.

Первинний документ - документ, який містить відомості про господарську операцію. Наприклад, Видаткова накладна, Товарно-транспортна накладна та ін.

Реєстраційний номер ЛЗ - кодова позначка, яка присвоюється лікарському засобу під час державної реєстрації і зберігається за лікарським засобом незмінною на весь період перебування лікарського засобу на фармацевтичному ринку України

Термін придатності — час, протягом якого лікарський засіб не втрачає своєї якості за умови зберігання відповідно до вимог нормативно-технічної документації.

Товари - продукція, об'єкти будь-якого виду та призначення, у тому числі сировина, вироби, устаткування, технології, предмети у твердому, рідкому і газоподібному стані, а також послуги, пов'язані з постачанням таких товарів, якщо вартість таких послуг не перевищує вартості самих товарів

Товарно-транспортна накладна — єдиний для всіх учасників транспортного процесу юридичний документ (первинний), що призначений для списання товарно-матеріальних цінностей, обліку на шляху їх переміщення, оприбуткування, складського, оперативного та бухгалтерського обліку.

"Холодовий ланцюг" - безперервно функціонуюча система, що забезпечує оптимальний температурний режим зберігання і транспортування на всіх етапах переміщення вакцин, анатоксинів та алергену туберкульозного від підприємства-виробника до споживача

ЗАВДАННЯ 1. Встановіть можливість прийому медикаментів «___» _____ 20__ р аптекою від постачальника з урахуванням залишкового терміну придатності (таблиця 10.1).

Таблиця 10.1

МОЖЛИВІСТЬ ПРИЙОМУ ЛЗ З УРАХУВАННЯМ ЗАЛИШКОВОГО ТЕРМІНУ ПРИДАТНОСТІ

№ з.п.	Назва ЛЗ, форма випуску	Серія ЛЗ	Термін придатності		Результат прийому	
			зазначений виробником	залишковий		
				в місяцях		в %
1.		10112_	3 р			+
2.		27705_	4 р			-
3.		13602_	3 р			-
4.		5301_	1,5 р			

Алгоритм розрахунку:

ЗАВДАННЯ 2. Визначте підходи до ціноутворення (державний/ринковий) та сформуєте роздрібну ціну на ЛЗ для відпуску населенню (табл. 10.2)

Таблиця 10.2

ФОРМУВАННЯ РОЗДРІБНОЇ ЦІНИ НА ЛЗ ПРИ АМБУЛАТОРНОМУ ВІДПУСКУ НАСЕЛЕННЮ

Найменування ЛЗ, форма випуску	Наявність в Національному переліку (+/-)	Ціна закупівельна без ПДВ, грн	Гранічна торгова (роздрібна) націнка, %	Ціна роздрібна без ПДВ, грн	Ціна роздрібна з ПДВ, грн
АЗИТРОМІЦИН тверда пероральна лікарська форма 500 мг		262,30			
ОЗЕЛЬТАМІВІР капсули: 75 мг		254,75			
ФУРОСЕМІД ін'єкції: 10 мг/мл по 2 мл в ампулах		45,70			
ФУРОСЕМІД Таблетки по 40 мг № 10x5 у блістерах		16,24			
АМБРОКСОЛ 15 Сироп по 50 мл у флаконі	-	95,50			

ЗАВДАННЯ 3. Розрахувати вартість екстемпоральних ЛЗ (бланки 6.1-6.3). Для встановлення вартості застосувати Прайс-лист фармацевтичних інгредієнтів, пакування та тарифу зароботу, наведених у Додатку 1.

Бланк 6.1

ФОРМА

рецептурного бланка № 1 (ф-1) для виписування лікарських засобів і виробів медичного призначення, що відпускаються за повну вартість, безоплатно або з доплатою (витяг)

Найменування закладу охорони здоров'я або прізвище, ім'я, по батькові ФОП _____

Місцезнаходження закладу охорони здоров'я або ФОП* _____

Код за ЄДРПОУ / Реєстраційний номер _____

облікової картки платника податків** _____

Реквізити ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики _____

Медична документація ф-1

РЕЦЕПТ № _____

" ____ " _____ 20 ____ р.
(дата виписування рецепта)

дорослий, дитячий (потрібне підкреслити)

За повну вартість

Безоплатно

джерело фінансування _____

З доплатою

джерело фінансування _____

Прізвище, ініціали та вік хворого _____

Номер карти амбулаторного чи стаціонарного хворого _____

Прізвище та ініціали лікаря _____

Візьми: Анестезину 0,1

Ментолу

Дерматолу по 0,04

Цинку оксиду 0,02

Масла какао скільки треба

Змішай, щоб вийшли свічки

Дай таких доз числом 20

Познач. По 1 свічці на ніч ректально

Додаткова інформація

Підпис та особиста печатка лікаря

Рецепт дійсний протягом 1 місяця

(друкується на зворотному боці рецептурного бланка)

Штамп аптеки

№ лікарської форми

індивідуального виготовлення _____ Перевірив _____ Відпустив _____

Прийняв _____ Виготовив _____

ФОРМА

рецептурного бланка № 1 (ф-1) для виписування лікарських засобів і виробів медичного призначення, що відпускаються за повну вартість, безоплатно або з доплатою (витяг)

Найменування закладу охорони здоров'я або прізвище, ім'я, по батькові ФОП _____

Місцезнаходження закладу охорони здоров'я або ФОП* _____

Код за ЄДРПОУ / Реєстраційний номер облікової картки платника податків** _____

Реквізити ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики _____

Медична документація ф-1

РЕЦЕПТ № _____

" ____ " _____ 20__ р.
(дата виписування рецепта)

дорослий, дитячий (потрібне підкреслити)

За повну вартість

Безоплатно

джерело фінансування _____

З доплатою

джерело фінансування _____

Прізвище, ініціали та вік хворого _____

Номер карти амбулаторного чи стаціонарного хворого _____

Прізвище та ініціали лікаря _____

Візьми: Платифілін гидротартрату 0,003

Папаверину гідрохлориду 0,02

Цукру 0,2

Змішай, щоб вийшов порошок

Дай таких доз № 30

Познач. По 1 порошу 3 рази на день

Додаткова інформація _____

Підпис та особиста печатка лікаря

Рецепт дійсний протягом 1 місяця

(друкується на зворотному боці рецептурного бланка)

Штамп аптеки

№ лікарської форми

індивідуального виготовлення _____ Перевірив _____ Відпустив _____

Прийняв _____ Виготовив _____

ФОРМА

рецептурного бланка № 1 (ф-1) для виписування лікарських засобів і виробів медичного призначення, що відпускаються за повну вартість, безоплатно або з доплатою (витяг)

Найменування закладу охорони здоров'я або прізвище, ім'я, по батькові ФОП _____

Місцезнаходження закладу охорони здоров'я або ФОП* _____

Код за ЄДРПОУ / Реєстраційний номер облікової картки платника податків** _____

Реквізити ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики _____

Медична документація ф-1

РЕЦЕПТ № _____

" ____ " _____ 20 ____ р.
(дата виписування рецепта)

дорослий, дитячий (потрібне підкреслити)

За повну вартість

Безоплатно

джерело фінансування _____

З доплатою

джерело фінансування _____

Прізвище, ініціали та вік хворого _____

Номер карти амбулаторного чи стаціонарного хворого _____

Прізвище та ініціали лікаря _____

Візьми: Розчин кофеїн-бензоату натрію 1% - 120 мл

Вісмуту нітрату основного 2,0

Сиропу сахарного 10 мл

Змішай. Видай. Познач. По 1 ст. ложці 3 рази на день

Додаткова інформація

Підпис та особиста печатка лікаря

Рецепт дійсний протягом 1 місяця

(друкується на зворотному боці рецептурного бланка)

Штамп аптеки

№ лікарської форми

індивідуального виготовлення _____ Перевірив _____ Відпустив _____

Прийняв _____ Виготовив _____

ПРАЙС-ЛИСТИ ДЛЯ ТАКСУВАННЯ
(для навчальних цілей)

I. ЛІКАРСЬКІ СУБСТАНЦІЇ							
Назва	Ціна за 1 кг/л	Од. вим	Ціна за од.вим.	Назва	Ціна за 1 кг/л	Од. вим	Ціна за од.вим
Адонізид	38,00	мл	0,038	Кальцію глюконат	81,00	г	0,081
Адреналін 0,1%	350,00	мл	0,35	Кальцію карбонат	24,00	г	0,024
Алтея коренів екстракт сух	60,00	г	0,06	Кальцію лактат	90,00	г	0,09
				Кальцію пантотенат	40,00	г	0,04
Аміак р-н водн. 25%	16,90	мл	0,0169	Кальцію хлорид	15,00	г	0,015
Аммонію бромід	15,00	г	0,015	Камфора	72,00	г	0,072
Аммонію хлорид	15,00	г	0,015	Кислота амінокапронова	90,00	г	0,09
Анальгін	87,00	г	0,087	Кислота ацетилсаліцилова	39,00	г	0,039
Анестезин	220,00	г	0,22	Кислота глутамінова	108,00	г	0,108
Аскорбінова кислота	118,00	г	0,118	Кислота лимона	15,00	г	0,015
Атропіну сульфат	7000,00	г	7,00	Кислота молочна	62,00	г	0,062
Барія сульфат	21,00	г	0,021	Кислота ніотинова	150,00	г	0,15
Бензилбензоат	60,00	г	0,06	Кислота саліцилова	51,00	г	0,051
Бензойна кислота	87,00	г	0,087	Кислота соляна 8,4%	18,00	мл	0,018
Бензонал	2700,00	г	2,70	Кислота ундецилова	60,00	г	0,060
Борна кислота	14,00	г	0,014	Кодеїн	144,50	г	0,1445
Бромізовал	12,50	г	0,0125	Кодеїну фосфат	515,50	г	0,5155
Вазелін	17,00	г	0,017	Колларгол	6600,00	г	6,60
Вазелінове масло	18,00	г	0,018	Колодій	180,00	г	0,18
Валеріани корінь	34,00	г	0,034	Кофеїн	240,00	г	0,24
Віск	30,00	г	0,03	Крохмаль карт	351,00	г	0,351
Вісмута нітрат основний	210,00	г	0,21	Крохмаль кукур	9,60	г	0,0096
Вітамін В ₂ (рибофлавін)	800,00	г	0,80	Ланолін безводний	59,00	г	0,059
Ксероформ	550,00	г	0,55	Левоміцетин	299,00	г	0,299
Вода очищена	2,00	мл	0,002	Магнію карбонат	45,00	г	0,045
Вода для ін'єкцій	4,00	мл	0,004	Магнію оксид	60,00	г	0,06
Глина біла	18,00	г	0,018	Магнію сульфат	13,50	г	0,0135
Гліцерин	19,00	г	0,019	Олія какао	108,00	г	0,108
Глутамінова кислота	108,00	г	0,108	Олія персикова	57,00	г	0,057
Глюкоза	9,00	г	0,009	Олія вазелінова	18,00	г	0,018
Дибазол	320,00	г	0,32	Олія евкаліптова	240,00	г	0,24
Дікаїн	70,00	г	0,07	Олія кропу	320,00	г	0,32
Дімедрол	300,00	г	0,30	Олія м'яти	300,00	г	0,30
Дерматол	900,00	г	0,90	Олія ріцинова	27,00	г	0,027
Дьоготь березовий	16,50	г	0,0165	Олія соняшникова	28,20	г	0,0282
Іхтіол	89,00	г	0,089	Олія фенхілю	280,00	г	0,28
Йод кристалічний	279,00	г	0,279	Мезатон	47,00	г	0,047
Йод спиртовий р-н 5%	32,00	мл	0,032	Ментол	240,00	г	0,24
Кофеїн бензоат натрію	690,00	г	0,69	Метиленовий синій	540,00	г	0,54
Калій йодид	348,00	г	0,348	Метіонін	15,00	г	0,015
Калій хлорид	39,00	г	0,039	Молочна кислота	62,00	г	0,062
Кальція гліцерофосфат	380,00	г	0,38	Настойка красавки	13,00	мл	0,013
Настойка валеріани	23,00	10 мл	0,23	Спирт 95%	175,00	мл	0,175
Настойка евкаліпта	15,20	10 мл	0,152	Срібла нітрат	1800,00	г	1,80
Настойка календули	19,00	10 мл	0,19	Стрептоцид	81,00	г	0,081
Настойка конвалії	20,00	10 мл	0,20	Сульфацил натрію	270,00	г	0,27
Настойка м'яти	22,00	10 мл	0,22	Сахар	22,20	г	0,0222
Настойка пустирника	17,80	10 мл	0,178	Сахарний сироп	50,50	мл	0,0505
Натрій ацетат	75,00	г	0,075	Тальк	15,00	г	0,015
Натрій бензоат	30,00	г	0,03	Танін	330,00	г	0,33

Натрію бромід	45,00	г	0,045	Термопсис екстракт сухий	12,00	г	0,012
Натрію гідрокарбонат	15,00	г	0,015	Терпінгідрат	3,00	г	0,003
Натрію саліцилат	120,00	г	0,12	Трилон Б	75,00	г	0,075
Натрію тетраборат	27,00	г	0,027	Тримекаїн	1690,00	г	1,69
Натрія хлорид	9,00	г	0,009	Фенобарбітал	205,00	г	0,205
Натрію цитрат	120,00	г	0,12	Формальдегід 37%	66,60	г	0,0666
Нашатирно-анисові краплі	24,00	мл	0,024	Фуксін	500,00	г	0,50
Новокаїн	135,00	г	0,135	Фурацилін	210,00	г	0,21
Папаверину г/х	1200,00	г	1,20	Хлоргексидин 20%	95,00	мл	0,095
Парафін	18,00	г	0,018	Хлороформ	21,00	г	0,021
Парацетамол	31,00	г	0,031	Циклодол	900,00	г	0,9
Пепсин	65,00	г	0,065	Цинку оксид	39,00	г	0,039
Пергідроль 33%	6,60	г	0,0066	Цинку сульфат	51,00	г	0,051
Пілокарпіну г/х	180,00	г	0,18	Етакридину лактат	1500,00	г	1,50
Протаргол	3000,00	г	3,00	Етилморфіну г/х	210,00	г	0,21
Резорцин	240,00	г	0,24	Еуфілін	165,00	г	0,165
Платифілін	155,00	г	0,155	Ефедрину г/х	56,50	г	0,0565
Сірка осаджена	8,40	г	0,0084	Екстракт красавки сух.	35,00	г	0,035
<i>Примітка: в разі відсутності в переліку необхідної субстанції для навчальних цілей можна прийняти таку ціну: 1 г (мл) = 1,00 грн</i>							

II. УПАКОВКА ДЛЯ ФАСУВАННЯ ВИГОТОВЛЕНИХ ЛІКІВ					
Найменування упаковки	Од. вим.	Ціна, грн	Найменування упаковки	Од. вим.	Ціна, грн
Банка 10 мл т/с з широким горлом та кришкою	шт.	12,18	Флакони 25 мл т/с з кришкою	шт.	2,20
Банка 20 мл т/с з широким горлом та кришкою	шт.	13,20	Флакони 30 мл т/с з кришкою	шт.	12,40
Банка 25 мл т/с з широким горлом та кришкою	шт.	13,70	Флакони 50 мл т/с з кришкою	шт.	13,22
Банка 30 мл т/с з широким горлом та кришкою	шт.	14,20	Флакони 100 мл т/с з кришкою	шт.	14,32
Банка 60 мл т/с з широким горлом та кришкою	шт.	13,25	Ковпачок К-1 (пеніциліновий)	шт.	11,05
Банка 100 мл т/с з широким горлом та кришкою	шт.	14,41	Ковпачок К-2 (для стерильних розчинів)	шт.	11,07
Пакет для порошків	шт.	10,50	Пробки гумові №1 (пеніцилінові)	шт.	11,07
Склянка аптечна з пробкою 10 мл	шт.	12,05	Пробки гумові №3 (для стерильних розчинів)	шт.	11,35
Склянка аптечна з пробкою 50 мл	шт.	16,05	Флакони ФО-1-10 пеніциліновий	шт.	12,18
Склянка аптечна з пробкою 100 мл	шт.	16,10	Флакони для стерильних розчинів 100 мл	шт.	14,25
Склянка аптечна з пробкою 200-250 мл	шт.	16,15	Флакони для стерильних розчинів 250 мл	шт.	15,30
Склянка аптечна з пробкою 500 мл	шт.	17,20	Флакони для стерильних розчинів 450 мл	шт.	16,64

III. ТАРИФИ ЗА ВИГОТОВЛЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ФОРМ			
Назва лікарської форми та основних технологічних процесів	Од. вим.	Тарифи за виготовлення	
		Індиві- дуальне	серійне
1. Виготовлення 2-х компонентного пропису			
1.1. Розчини для ін'єкцій об'ємом:			
до 100 мл	фл.	19,91	23,05
200-250 мл	фл.	22,00	24,00
400-500 мл	фл.	33,11	35,16
1.2. Очні краплі (мазі). Ліки для новонароджених.	фл.	21,32	31,45
1.3. Масла стерильні.	фл.	16,94	17,05
1.4. Розчини й краплі для зовнішнього і внутрішнього використання об'ємом:			
до 250 мл	фл.	14,32	15,35
400-500 мл	фл.	15,60	16,39
від 1 л до 5 л	фл.	15,60	17,66
5 л і більше	фл.	16,84	18,89
1.5. Настої та відвари об'ємом:			
до 250 мл	фл.	14,40	14,46
400-500 мл	фл.	15,48	15,53
від 1 л до 5 л	фл.	16,51	16,56
1.6. Порошки дозовані №10			
1.6.1. Дозування кожних наступних 10 порошків	доз.	5,08	6,16
1.7. Порошки та збори не дозовані	опер.	3,32	4,38
1.8. Мазі, пасти, пластирі. Емульсії, суспензії, лініменти			
1.9. Супозиторії № 10	доз	24,14	135,18
1.9.1. Дозування кожних наступних 10 супозиторіїв	доз.	5,30	7,40
2. Додавання кожного наступного компоненту до лікарської форми			
	опер.	1,50	1,80
3. Відповідальність за роботу з отруйними, наркотичними, психотропними засобами та прекурсорами списку №1			
	опер.	12,80	13,50